

Hjälpsökarbeteendet hos hundar på ett hundstall

The help-seeking behaviour of dogs at a shelter

Sara Granström

Uppsala 2017

Etologi och djurskydd – Kandidatprogram

Foto: Sara Granström

Hjälpsökarbeteendet hos hundar på ett hundstall

The help-seeking behaviour of dogs at a shelter

Sara Granström

Studentarbete 710, Uppsala 2017

Självständigt arbete i biologi, EX0520, 15 hp, G2E
Etologi och djurskydd – Kandidatprogram

Handledare: Jenny Loberg, Sveriges Lantbruksuniversitet, Institutionen för Husdjurens miljö och hälsa

Biträdande handledare: Petter Fahlin, Hundstallet

Examinator: Therese Rehn, Sveriges Lantbruksuniversitet, Institutionen för Husdjurens miljö och hälsa

Nyckelord: hund, beteende, kommunikation, hundstall

Keywords: canine, behaviour, communication, dog shelter

Serie: Studentarbete/Sveriges lantbruksuniversitet
Institutionen för husdjurens miljö och hälsa
nr. 710, ISSN 1652-280X

Sveriges lantbruksuniversitet
Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap
Institutionen för husdjurens miljö och hälsa

I denna serie publiceras olika typer av studentarbeten, bl.a. examensarbeten, vanligtvis omfattande 7,5-30 hp. Studentarbeten ingår som en obligatorisk del i olika program och syftar till att under handledning ge den studerande träning i att självständigt och på ett vetenskapligt sätt lösa en uppgift. Arbetenas innehåll, resultat och slutsatser bör således bedömas mot denna bakgrund.

Innehåll

1. Abstract	2
2. Inledning	2
3. Syfte och frågeställningar	4
3.1 Syfte	4
3.2 Frågeställningar.....	4
4. Material och metod	4
4.1 Djur	4
4.2 Apparat.....	4
4.3 Metod	5
4.4 Datainsamling	6
4.5 Statistik	7
5. Resultat	7
6. Diskussion.....	9
6.1 Resultat	9
6.2 Metod och material	11
6.3 Framtida forskning.....	13
6.4 Tillämpning av den här studien.....	13
6.5 Litteratur	14
7. Slutsats	14
8. Populärvetenskaplig sammanfattning	14
9. Tack	15
10. Referenslista.....	16

1. Abstract

Dogs are known to be very good at communicating with humans and they understand human communication, this is probably a product of the domestication process. It has been shown in other studies that dogs seek help from humans when they encounter an unsolvable task, they seek help by gazing, touching or vocalizing towards the human. This help-seeking behaviour seems to vary depending on the dogs' age, breed and forms of training. So far only one study has looked into sex-differences and found that there are differences in the breed beagle. The female dogs in that study sought more physical contact with the human. This study took place at a shelter in Sweden called Hundstallet where they take care of abandoned, abused or unwanted dogs and find new homes for them. The dogs in this study were faced with a solvable and an unsolvable problem. The purpose with the study was to see if there were any differences in males' and females' help-seeking behaviour and if the dogs preferred to seek help from a familiar person or an unfamiliar person. The results did not show any significant differences regarding to the sex of the dogs or the preferred human. They also did not perform other behaviours such as gaze alternation between the human and the problem, which has been seen in other studies. This may be because all the 28 dogs were too different, almost all of them were mongrels, did not live in a house with humans and some of them had been abused earlier during their life. More studies are needed in this area to fully understand the dogs' communicative abilities.

2. Inledning

Det finns många teorier om när hunden blev domesticerad men den senaste forskningen visar på att hunden (*Canis familiaris*) skiljdes åt från grävargen (*Canis lupus*) och blev domesticerad för 11-16 000 år sedan (Freedman *et al.*, 2014).

En skillnad mellan hundens och vargens beteende är hundens förmåga att titta i människans ansikte och det här "tittabeteendet" har en viktig funktion i att initiera och upprätthålla kommunikativa interaktioner i mänskliga kommunikationssystem (Miklósi *et al.*, 2003). Man kan anta att genom positiva återkopplingsprocesser både evolutionärt och ontogenetiskt så har hundens förmåga att titta i människors ansikten lett till en hund-människa kommunikation som inte vargar kan uppnå trots att de blivit handuppfoädda och socialiserade (Miklósi *et al.*, 2003).

Något som sticker ut i domesticerade hundars sätt att kommunicera med människor är att de förlitar sig på att titta/stirra när de vill få kontakt (Jakovcevic *et al.*, 2012). När hundar står inför ett problem de inte kan lösa själva så tenderar de att titta på sin ägare som då vanligtvis hjälper dem att lösa problemet (Gaunet, 2008; Marshall-Pescini *et al.*, 2009; Gaunet, 2010). Beteendet att titta på människan har ansetts vara ett sätt att initiera kommunikation med människor, och det har observerats i olika situationer där hunden konfronteras med ett olösligt problem, till exempel när det inte går att nå/få ett önskat objekt (Miklósi *et al.*, 2000; Miklósi *et al.*, 2003).

Hundar växlar mellan att titta på människan och titta på till exempel maten eller en leksak de inte kan få tillgång till på egen hand (Miklósi *et al.*, 2000; Virányi *et al.*, 2006). Dessa

signaler som hundarna ger bidrar till att människan kan hitta den gömda eller svåråtkomliga resursen och därför tror man att de här signalerna fungerar som medvetna uppmärksamhetssökande och dirigerande signaler (Miklósi *et al.*, 2000). Det här anses vara en grund på vilken hundens och människans kommunikation med varandra utvecklats och med tanke på hur ovanligt det här beteendet är hos handuppfödda vargar, en produkt av domesticeringen (Miklósi *et al.*, 2003).

I studier som tidigare gjorts har forskare sett att vuxna hundar spenderar mer tid på att titta på människan än 4,5 månader gamla valpar (Passalacqua *et al.*, 2011) och även skillnader bland olika raser har upptäckts (Pongrácz *et al.*, 2005; Jakovcevic *et al.*, 2010; Passalacqua *et al.*, 2011). Det här innebär utöver att domesticeringen troligen har format hundens förmåga att kommunicera med människan, så har selektionen på hundar för olika typer av jobb också haft en påverkan på denna uppkomst (Passalacqua *et al.*, 2011). Om hunden har tränats med olika typer av träning kan det också ge skillnader i deras kommunikation (Marshall-Pescini *et al.*, 2009). Med tanke på betydelsen det här beteendet har i teorier om hundens socio-kognitiva förmågor, är det potentiellt viktigt med en förståelse om och hur beteendet kan påverkas av faktorer under hundens utveckling (Marshall-Pescini *et al.*, 2009).

Det verkar kunna vara så att hundens förmåga att lösa ett problem inte bara beror på ras, kön eller ålder utan att det också kan ha ett samband med vilken typ av relation den har till sin ägare (Pongrácz *et al.*, 2005). Det här är dock inte något som kommer att framkomma i den här studien då de här hundarna inte har någon ägare närvarande och relationen till den kända personen i försöket är väldigt varierande bland de deltagande hundarna. Man har också sett i tidigare studier att hundarna använder sig mer av att titta fram och tillbaka mellan människan och problemet när en ägare är med i rummet (Miklósi *et al.*, 2000; Gaunet, 2010). Även det här är något som troligtvis inte kommer framkomma i den här studien då ingen ägare finns närvarande.

I de flesta andra studier har man först låtit hunden få ett lösligt problem som sedan gjordes olösligt (Marshall-Pescini *et al.*, 2009; Passalacqua *et al.*, 2011) men i den här studien valdes en metod med två lösliga och ett olösligt problem på en och samma gång. Det här med inspiration från artiklar där författarna skrivit om den här lite enklare testapparaten (Persson *et al.*, 2015; Jensen *et al.*, 2016). På det här sättet behövde testet bara utföras en gång på varje hund och därmed förkortades tiden för datainsamling.

Det har visat sig att även vokaliseringar förekommer när hunden tittar på antingen det olösliga problemet eller människan (Miklósi *et al.*, 2000; Marshall-Pescini *et al.*, 2009). Fysisk kontakt anses också vara ett sätt för hundar att kommunicera med människan (Marshall-Pescini *et al.*, 2009; Passalacqua *et al.*, 2011; Jensen *et al.*, 2016) och därför kommer även de här beteendena att studeras i denna studie.

Hittills har de flesta forskare inte dragit några slutsatser angående könsskillnader i det hjälpsökande beteendet (Miklósi *et al.*, 2000; Miklósi *et al.*, 2003; Gaunet, 2010; Jakovcevic *et al.*, 2010; Passalacqua *et al.*, 2011). Det finns en studie på beaglar som visar på en skillnad i tikars och hanars hjälpsökande beteende (Persson *et al.*, 2015), därför vore det intressant att undersöka det här närmare på hundar som bor på ett hundstall.

Den här studien kan förhoppningsvis bidra till mer information vad gäller omplaceringshundars kommunikativa förmågor och deras sociala beteenden.

3. Syfte och frågeställningar

3.1 Syfte

Syftet med det här arbetet är att studera om tikar och hanhundar agerar olika vid ett olösligt problem och om det finns någon skillnad i deras hjälpsökande beteende.

3.2 Frågeställningar

Finns det någon skillnad mellan tikar och hanar hur snabbt de söker hjälp vid ett olösligt problem?

Finns det någon skillnad i hur tikar och hanar söker hjälp vid ett olösligt problem?

Vem söker hundarna mest hjälp av, en känd eller en okänd person?

4. Material och metod

4.1 Djur

Den här studien utfördes på Hundstallet i Stockholm där de tar hand om övergivna, vanvårdade hundar men även tar emot hundar från privatpersoner som inte kan ha kvar sina hundar av olika anledningar. Hundarna omplaceras sedan när de är redo att flytta till nya hem. De har plats för cirka 40-50 hundar och de bor i enskilda boxar, det finns några jourhem där vissa hundar får bo om de inte klarar av stallmiljön. Under helgerna får många hundar bo hos volontärer eller personal.

I studien användes 28 hundar varav 22 stycken hölls där just då och sex hundar som personalen hade adopterat därifrån. Det var 14 tikar och 14 hanhundar i varierande åldrar från cirka tio månader upp till cirka sju år. Det var fyra tikar mellan tio månader-två år och tio stycken tikar mellan två-sju år. Av hanarna var det sju stycken som var mellan tio månader-två år och sju stycken mellan två-sju år. Den största delen av hundarna var blandraser. Fyra hanhundar var kastrerade.

4.2 Apparat

I studien användes en testplatta som var 55 cm lång, 30 cm bred och 5 cm hög (Fig. 1), med tre små plastburkar (8 X 11 cm) med lock som var fastskruvade i plattan. Studien utfördes under två dagar. Efter första dagen fick de ursprungliga burkarna bytas ut mot tre nya tåligare plåtburkar (9 cm i diameter) då några hundar lyckades bita sönder de första burkarna. I alla tre behållare placerades en bit köttbulle och två av de burkarna gick att öppna så att hunden fick belöningen medan den sista burken var omöjlig att öppna. Innan testplattan introducerades för hunden fick den köttbullebitar tre gånger i en likadan burk som de på plattan, för att se om hunden var motiverad att äta (Fig. 1).

Figur 1. Testplattan som användes i studien överst i bild, med två burkar som gick att öppna och en som var omöjlig att öppna. En motivationsburk för att se om hunden var motiverad att äta, nedanför i bild. (Foto: Sara Granström)

4.3 Metod

Studien utfördes under två dagar på Hundstallet i deras träningsrum (Fig. 2). Medverkande var en kvinnlig testledare (okänd person), en man ur personalen (känd person), en hund och längst bak i lokalen satt rapportskrivaren med protokoll, tidtagarur och kamera. Mannen (kända personen) hämtade varje hund från sin box eller från någon annan ur personalen om hunden just varit ut på promenad. Innan testet startade fick hunden undersöka rummet en stund och sedan ställde sig den kända personen på sin plats och tittade ner på golvet.

Först såg testledaren om hunden var motiverad att äta genom att ge den en bit köttbulle i en likadan burk som de som var fastskruvade på plattan. Det här gjordes även för att hunden skulle associera burken med godis och det upprepades tre gånger. Sedan introducerades testplattan för hunden och testet startade när plattan sattes ner på golvet. Testet varade i tre minuter. Både testledare och den kända personen stod 1,5 meter snett bakom testplattan, tittade hela tiden på den och interagerade inte med hunden. Om hunden inte kunde lösa de två lösliga problemen inom en minut så gick testledaren fram och öppnade burkarna halvvägs och knackade på dem så att hunden fick upp intresset för dem igen.

Eftersom fyra hanhundar och tre tikar bet sönder burkarna den första dagen fick de här sju hundarna testas om den andra dagen då burkarna bytts ut mot nya tåligare burkar.

Figur 2. Testområdet. Testledaren står till vänster och den kända personen till höger. (Foto: Sara Granström)

4.4 Datainsamling

Hela experimentet filmades med en videokamera (Denver ACG-8050W) för att kunna studera hundarnas beteenden ytterligare i efterhand. Tiden till första kontakt mättes direkt när experimentet utfördes men kontrollräknades även i efterhand. Detsamma gäller angående vem den första kontaktpersonen var. De beteenden som studerades var; blickar på testledare och/eller på den kända personen, fysisk kontakt med testledaren och/eller den kända personen, gnäll och skall (Tab. 1). Antal blickar räknades för varje person och samma gjordes med fysisk kontakt. Tid till första kontakt med någon av personerna mättes med ett tidtagarur och det noterades även vem som var första kontaktperson. Antal skall och gnäll räknades också. Blickarnas duration registrerades inte eftersom det endast förekom korta/snabba blickar. Under de här observationerna användes kontinuerlig registrering av frekvens alla tre minuter. Ett etogram över alla beteenden användes under datainsamlingen (Tab. 1).

Tabell 1. Etogram över beteenden som hundarna kunde tänkas utföra och som är av betydelse för studien.

Funktionell term	Deskriptiv term
Blickar	Hunden lyfter sitt huvud, tillräckligt högt för att kunna titta i människans ansikte.
Fysisk kontakt	Hunden interagerar fysiskt med människan och vidrör denne, tex. slickar, nosar, krasar eller hoppar på människan.
Skall	Hunden ger ifrån sig ett högt, plötsligt och explosivt ljud, den skäller
Gnäll	Hunden avger ett lågt, gnällande ljud

4.5 Statistik

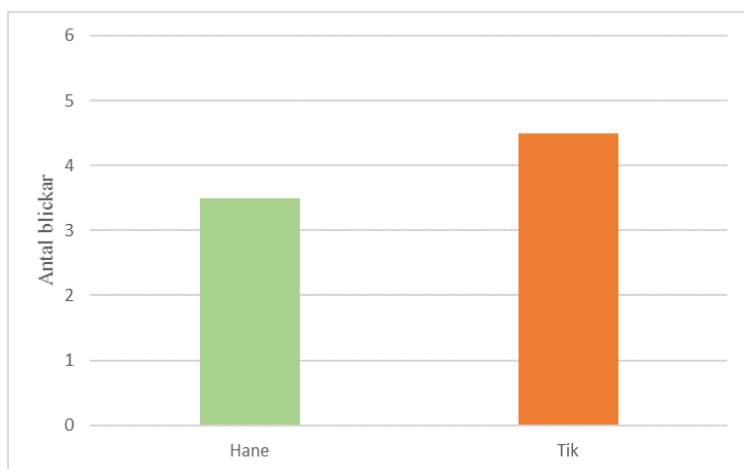
Datan samlades in under direktobservationerna och bearbetades ytterligare efteråt genom observationer av det inspelade materialet. Tiden till första kontakt och första kontaktperson noterades direkt när experimentet utfördes men kontrollerades även i efterhand. Sedan fördes all data över i Microsoft Excel för vidare bearbetning innan Minitab (Minitab 17) kunde användas till statistiska tester.

Ett t-test utfördes för att se om det fanns skillnader mellan könen med avseende på tiden det tog att söka första kontakten, den här datan var normalfördelad. Sedan användes icke parametriska tester till analysen av beteenden eftersom den datan inte var normalfördelad. Wilcoxon tecken-rangtest användes för att se skillnaden mellan alla hundars blickar respektive fysisk kontakt med testledaren jämfört med den kända personen. Mann-Whitneys U-test användes för att jämföra skillnader i hanars respektive tikars sätt att söka hjälp med blickar eller fysisk kontakt. De frågeställningar/delar av frågeställningar som inte kunde studeras med dessa tester räknades för hand. Hundarna delades även in i två åldersgrupper som var unghund (6 månader till 2 år) och vuxen (> 2 år) för att eventuellt kunna göra jämförelser mellan åldrar.

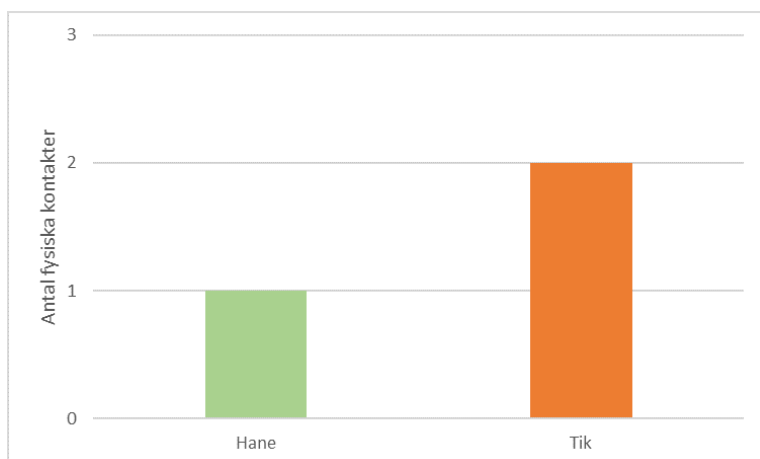
5. Resultat

Tiden det tog i sekunder för hundarna att söka en första kontakt, oavsett om det var blickar eller fysisk kontakt, gav ett resultat som inte var signifikant (medelvärde $\pm$ SE: Hane, 26.9 ± 7.3 ; Tik, 31.5 ± 4.2 ; $P=0.590$; $t= -0.55$).

Det fanns ingen signifikant skillnad i hanars frekvens av blickar jämfört med tikars ($P=0.5325$; $W=189$). Medianen för hanars frekvens av blickar var numeriskt bara lite lägre än för tikarna (Fig. 3). Samma icke signifikanta skillnad gäller även för den fysiska kontakten för hanar respektive tikar ($P=0.5072$; $W=188.5$). Även där var medianen för hanar bara lite lägre än för tikar (Fig. 4).

Figur 3. Median av antal blickar som hanar (3,5 stycken) respektive tikar (4,5 stycken) gav både testledare och den kända personen.

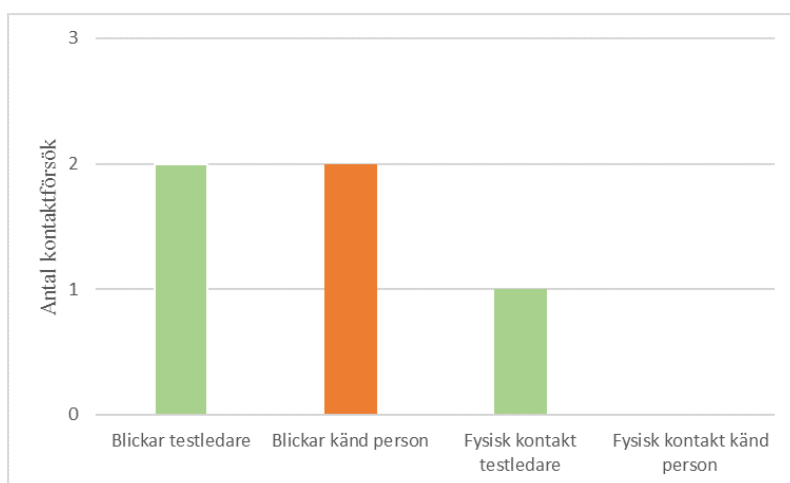

Figur 4. Median av antal fysiska kontaktförsök som hanar (1 gång) respektive tikar (2 gånger) gjorde mot både testledare och den kända personen.

Det var en hanhund som var avvikande med att titta på människorna sammanlagt 21 gånger vilket drar upp hanarnas värden något.

Det var ingen signifikant skillnad på hundarnas fysiska kontakt med testledare jämfört med fysisk kontakt med den kända personen (N=28; P=0.184; T=128,5). I medeltal tog hundarna fysisk kontakt noll gånger med den kända personen och en gång med testledaren (Fig. 5). Det var ingen signifikant skillnad i hur många gånger hundarna tittade på testledaren jämfört med den kända personen (N=28; P=0.230; T=89). Hundarna tittade i medeltal två gånger på testledaren och två gånger på den kända personen (Fig. 5).

Det var två hanhundar som inte sökte kontakt med någon person, sju av 14 hanar och åtta av 14 tikar tog kontakt med testledaren först. Fem hanar jämfört med sex tikar tog kontakt med den kända personen först. Den här skillnaden är dock inte testad eftersom materialet ansågs för litet när det delades upp i hanhundar och tikar.

Figur 5. Median av alla kontaktförsök mot testledare respektive den kända personen av alla 28 hundar oavsett kön.

Det var endast fyra hundar som gnällde, varav tre av dem inte tittade på människorna utan gick runt i lokalen och gnällde. Ingen hund skällde, så någon ytterligare bearbetning av vokaliseringar har inte utförts.

Någon längre duration på blickar mot testledare eller känd person fanns inte hos de här hundarna och därför gjordes ingen analys på just det här beteendet.

6. Diskussion

6.1 Resultat

Syftet med den här studien var att undersöka om det fanns skillnader i tikars och hanars hjälpsökande beteende mot människor när de stod inför ett olösligt problem. Jag ville se vem de helst söker hjälp av, en okänd testledare eller en känd person. Jag ville även se om de söker hjälp på olika sätt.

Vad gäller skillnader mellan tikar och hanar hur snabbt de söker hjälp vid ett olösligt problem så visar resultaten från denna studie att det inte finns några skillnader i hur snabbt tikar respektive hanar söker hjälp. Vi kan säga att i denna population (hundstallshundar) finns det inga skillnader i tiden det tar för tikar respektive hanar att söka hjälp från människan.

När jag undersökte om det finns någon skillnad i hur tikar och hanar söker hjälp vid ett olösligt problem sågs det inte heller några skillnader i varken hanars respektive tikars frekvens av blickar. Det fanns heller ingen skillnad i det fysiska kontaktsökandet mellan hanar och tikar.

Vad gäller frågan om vem hundarna helst söker hjälp av fick jag här ett resultat som visar på att det inte finns någon signifikant skillnad mellan huruvida alla hundar söker hjälp av en känd person eller en okänd person. Detta resultat gäller både den fysiska kontakten och frekvensen av blickar.

Numeriskt sett sökte hanhundarna kontakt något snabbare än tikarna men de sökte däremot kontakt lite färre gånger både vad gäller såväl fysisk kontakt som blickar, det här var dock inte signifikant i de statistiska testerna. Det var något fler både hanar och tikar som tog den första kontakten med testledaren men den här skillnaden testades inte statistiskt och är inte signifikant.

Jag såg ingen skillnad mellan tikar och hanar men Persson *et al.* (2015) såg skillnader i deras hjälpsökande beteende, tikarna sökte mer hjälp via fysisk kontakt. De här forskarna såg skillnader mellan tikar och hanar inom just rasen beagle. Det här visar på att beteendet är till viss del genetiskt men tittabeteendet ökade även med ålder och erfarenheter enligt den studien. Att mina resultat inte visar på några skillnader mellan könen skulle kunna bero på att hundarna i min studie var blandraser. Det kan även bero på att de inte levde i en standardiserad miljö som de i studien av Persson *et al.* (2015).

Under mina observationer såg jag inte att hundarna växlade med blicken mellan testapparaten och människan som man sett i många andra studier. Passalacqua *et al.* (2011) kom fram till

att vuxna hundar tittade fram och tillbaka mer än 4.5 månader gamla hundar. Mina resultat kan även se ut som de gör på grund av att jag inte har tagit med hundarnas åldrar i beräkningen då det hade blivit för många tester att utföra. Dock var ingen hund yngre än tio månader så i det här fallet kanske inte åldern hade påverkat beteendet trots allt.

Jag såg inte någon längre duration på hundarnas blickar och valde därför att inte gå vidare med att samla data på just det. Anledningen till att de inte stirrade på människorna så länge kan kanske bero på att de inte har blivit positivt förstärkta när de gjort så tidigare i sina liv. Eftersom man sett att detta beteende ökar med hundens ålder så är det mycket troligt att det är viktigt att bo i ett hem med människor för att utveckla och lära sig detta (Passalacqua *et al.*, 2011).

Något som också kan påverka resultaten i den här studien är att människorna tittade ner i marken och gav därmed inte hundarna något gensvar när de försökte söka ögonkontakt. Det är möjligt att både växelvisa blickar och durationen på blickarna skulle öka om människan hade besvarat hundarnas försök att ta ögonkontakt.

Eftersom det endast var fyra hundar av 28 som vokaliserade var det svårt att göra någon analys av detta. Det här diskuterades lite bland oss medverkande och en förklaring skulle kunna vara att dessa hundar inte hade någon riktig ägare närvarande så då har de inte lärt sig, eller lärt ägaren att göra som de vill. I ett vanligt hem med en ägare kan det mycket troligt bli så att hunden får uppmärksamhet och får det den vill ha om den vokaliserar, medan på Hundstallet skäller och gnäller hundarna i sina boxar utan att få någon respons av människorna. Detta är något som Barrera *et al.* (2011) också diskuterar i sin artikel, att hundar som bor i ett vanligt hem har fler möjligheter att lära sig att vara uthålliga i sin kommunikation med människan när de inte får önskad respons.

Barrera *et al.* (2011) jämförde hundstallshundar med hundar som bor i hemmet och såg att det skiljde sig mellan dem i blickarnas duration. De tränade först hundarna till att titta på människan och förstärkte det beteendet och sedan hade de en utsläkningsfas där beteendet inte blev förstärkt med godis. Där såg de att det inte var någon skillnad mellan grupperna i den första fasen men däremot i utsläkningsfasen så visade det sig att hundstallshundarna tittade kortare tid när de inte längre blev belönade. Det var 17 hundstallshundar som användes i den studien, de hade bott på hundstall i två år, många av hundarna hade bott där sen de var valpar och de hade fått väldigt begränsad kontakt med människor. Vidare var det 15 hundar som hade bott med sina ägare sedan de var valpar och de testades i sina hem medan hundstallshundarna testades i en inhägnad tio meter från deras hundgårdar.

I den här studien så jämfördes hundstallshundar med hundar som bor i ett hem och forskarna såg alltså att de förstnämnda tittade på människan kortare stunder medan de som bor i ett hem tittade under en längre tid (Barrera *et al.*, 2011). Det här tror samma forskare skulle kunna bero på deras olika boendesituationer och som tidigare nämnts, att hundar som bor i ett hem har fler möjligheter att lära sig att bli envisare i sin kommunikation när de inte får det de vill ha.

Trots att min studie också utfördes på ett hundstall så har den inte så många likheter med studien av Barrera *et al.* (2011) eftersom de här forskarna ville titta närmare på associativ inlärning och ontogeni och dess påverkan på hundars kommunikativa förmågor. Till viss del ser jag även i min studie påverkan av associativ inlärning, bland annat eftersom en del hundar

förstår snabbt vad det är de ska göra med plattan, men jag har inte någon kontroll över hur hundarna har tränats och behandlats tidigare.

Jag är medveten om att hundarnas reaktioner i min studie förmodligen till ganska stor del beror på vad de har för tidigare erfarenheter av människor. I planeringsstadiet av mitt arbete var det här något jag ville undersöka närmare, om hundars hjälpsökande beteende påverkas av hur de har behandlats tidigare i livet. Eftersom hundarna på Hundstallet kan ha många tidigare dåliga erfarenheter tänkte jag att det är ett bra tillfälle att försöka studera detta. Tyvärr så är det väldigt svårt att veta exakt vad de här hundarna varit med om i sina liv eftersom de i vissa fall blivit misshandlade eller varit så kallade "vandringstopkaler" som haft många olika hem, så jag valde till slut att inte undersöka detta närmare.

Kanske kan det vara så att mer sociala hundar är bättre på att förstå och kommunicera med oss människor. En studie visar att de mer sociala hundarna tittar mer och under längre tid på människan och därför tror forskare att bara närvaron av människan är förstärkande i sig för de här hundarna (Jakovcevic *et al.*, 2012). Det verkar som att hundar som lever i olika miljöer, som till exempel hundstallshundar jämfört med sällskapshundar har olika nivåer av socialitet (Barrera *et al.*, 2010)

6.2 Metod och material

Det finns ett antal eventuella felkällor i min studie, bland annat att det var testledaren som gav hundarna köttbullar och därför kan det löna sig att titta på henne först. Den andra orsaken till det skulle kunna vara att testledaren var en kvinna och den kända personen var en man. Något som är gemensamt för väldigt många av de tidigare studierna är att testledaren är en kvinna (Barrera *et al.*, 2011; Jakovcevic *et al.*, 2010; Miklosí *et al.*, 2003; Passalacqua *et al.*, 2011). En relativt stor andel av hundarna som hamnar på Hundstallet har varit med om dåliga saker som tex. vanvård och misshandel. Eftersom hundarna i min studie har olika bakgrunder så skulle könet på de medverkande människorna kunna påverka resultatet eftersom det oftast är fler hundar där som har dåliga erfarenheter av män (personligt meddelande, Petter Fahlin, 21/3 2017). Därmed kan de till en början ha litat mer på kvinnan i rummet och sökt kontakt med henne. Sådär i efterhand kanske det hade varit bäst om både den okända och den kända personen varit kvinnor eller om båda var män, detta för att ta bort eventuella felkällor däremellan. Marshall-Pescini *et al.* (2009) hade både testledaren och ägaren närvarande under testet, det hade även Passalacqua *et al.* (2011) förutom när de testade valparna.

Den kända personen hade en varierad relation till alla hundarna då han träffat några av dem flera gånger medan han träffat vissa hundar bara någon gång, detta skulle kunna vara en faktor som påverkat mina resultat.

Eftersom sju hundar lyckades öppna burken som skulle vara det olösliga problemet så fick de hundarna testas om den andra dagen. Det innebär att problemet inte var nytt för de hundarna den andra gången de testades och skulle möjligtvis kunna påverka resultatet även om jag inte tror att det hade så stor påverkan. Det var fyra hanhundar och tre tikar och därmed relativt jämnt fördelat mellan könen, vilket kan vara bra eftersom då bör resultaten däremellan inte ha blivit så obalanserade.

Det var fyra hanhundar av 14 som var kastrerade och trots att jag inte hittat någon tidigare forskning på detta så finns det kanske en möjlighet att det påverkar hanarnas hjälpsökande beteende.

Ytterligare något som kan ha påverkat hundarnas beteende är att de flesta hundarna kom direkt från sina boxar ute i stallarna men några kom direkt efter att de varit på promenad. Detta skulle kunna bidra till att några hundar var mer stressade än andra eftersom det kan vara en stressig miljö i stallarna. Hundarna som just kommit in från promenad kan möjligen ha varit mer lugna och hade gjort av med lite energi.

Hundarna kan ha blivit påverkade av att jag satt längst bak i träningslokalen med protokoll och tidtagarur. Eftersom någon måste ta tid och starta kameran så gick det inte att göra på något annat sätt tyvärr. Även jag, precis som testledaren och den kända personen ignorerade hundarna om de försökte ta kontakt med mig under testet.

Jag skulle säga att mina 28 hundar representerar omplaceringshundar som är på hundstall i Sverige. Det är för mycket saker som skiljer sig åt mellan dessa hundar för att säga att de ska representera alla hundar i Sverige. Deras bakgrund är ofta okänd, det är okänt hur de har blivit socialiserade, deras relation till människor är oklar, en del kanske blivit uppmuntrade för deras kontaktsökande medan andra fått bestraffningar för att de tittat människan i ögonen. Vissa hundar kanske inte har någon erfarenhet alls av problemlösning medan andra har mycket erfarenhet.

En svaghet i studien av Miklosí *et al.* (2003) är att de använde sig av nio vargar och nio hundar när de studerade dem vid ett olösligt problem, vilket är ganska få individer. I några studier har det varit ganska ojämn könsfördelning bland hundarna som testats (Marshall-Pescini *et al.*, 2009; Jakovcevic *et al.*, 2010) medan jag hade lika många tikar som hanar. I de här studierna hade forskarna även olika platser där studien utfördes. Marshall-Pescini *et al.* (2009) och Passalacqua *et al.* (2011) testade sina hundar utomhus där jag tänker mig att det kan finnas störningar som tex andra hundar, trafik och mycket ljud. Jakovcevic *et al.* (2010) testade hälften av sina hundar i deras hem medan den andra hälften studerades i en träningslokal och detta skulle möjligtvis kunna påverka resultatet. En styrka i min studie är att hundarna testades i samma rum och det var få risker för störningar i detta rum eftersom all annan personal visste att vi var i rummet och dörrarna var stängda.

Många av de tidigare studierna på hundars hjälpsökande beteende har först haft ett lösligt problem som de får försöka med några gånger, sedan görs det olösligt (Miklosí *et al.*, 2003; Passalacqua *et al.*, 2011). Det här kan vara ett bra sätt för att försäkra sig om att hundarna lär sig att lösa det lösliga problemet innan de ens försöker med det olösliga, dock anser jag att det inte är nödvändigt eftersom de kan lära sig det även med min testplatta.

Några styrkor som Persson *et al.* (2015) hade i deras studie är att de hade många hundar, 437 hundar av rasen beagle. De här hundarna levde i en väldigt standardiserad miljö och alla fick lika mycket social kontakt med människor. Det här tror jag är väldigt bra både om det är de genetiska skillnaderna mellan tikar och hanar som man vill titta på och även andra faktorer så som associativ inlärning.

6.3 Framtida forskning

Att fortsätta undersöka hur stor påverkan hundars bakgrund har, till exempel hur misshandlade/vanvårdade hundars hjälpsökande beteende förändras med tiden tycker jag är viktigt för att förstå hundarna bättre.

Andra förslag på framtida studier som kan göras är till exempel att undersöka skillnader mellan tikar och hanar med fler hundar än i min studie. Då kanske med antingen hundens ägare som deltar eller enbart testledare och då bör det vara två studier där det är en kvinna respektive en man som är testledare. Anledningen till att hundarna bör testas utan deras ägare är mycket på grund av att olika hundar har olika bra relation till sin ägare, de kanske inte litar på sin ägare eller inte bott hos sin ägare lika länge. Samtidigt bör det då också tänkas på att alla hundar litar olika mycket på okända människor.

Det vore intressant att testa hundarnas hjälpsökande beteende mot två män respektive två kvinnor. Då bör förslagsvis hälften av hundarna testas med män först och sedan hälften av hundarna med kvinnor först så att situationen är lika ny för dem första gången de testas.

Fler studier på rasskillnader bör göras då jag tycker att de studier som redan utförts har haft få individer av varje ras vilket inte blir så representativt. Att jämföra skillnader mellan raser inom samma rasgrupp skulle vara intressant eftersom det kan skilja sig väldigt mycket mellan vissa raser inom samma grupp.

Fortsatta beteendestudier på just hundstallshundar kan vara viktigt eftersom det är väldigt många individer som hamnar där. Om man med forskning kan se varför de hamnar där och hur deras kommunikation med människan påverkas av att vara där kan det leda till en bättre välfärd för dem.

Eftersom även relationen hunden har med sin ägare verkar ha betydelse i hur det här beteendet tar uttryck, tycker jag att det skulle vara intressant att studera hundar från samma hem med en ägare. Då kan en felkälla som till exempel olika uppfostran i alla fall tas bort, men trots det här så är det möjligt att hundarna ändå har olika relation till sin ägare.

Under mina två dagar när jag utförde studien på hundarna observerade jag att de använde sig av två olika taktiker när de försökte öppna burkarna. Det ena sättet var med munnen och det andra med tassarna, de flesta hundarna använde sig av antingen den ena eller den andra. Det var få som försökte med både tassar och mun, det här tyckte jag var intressant och något som skulle kunna undersökas vidare. Kan det även där vara skillnad mellan raser, ålder eller träningsformer?

6.4 Tillämpning av den här studien

Det här arbetet skulle kunna användas av vanliga hundägare som vill lära sig mer om hundars kommunikation med människan och testa sin egen hund.

Vi kan lära oss hur hundarnas relation till deras ägare är och jämföra detta med relationen till andra människor. Sådana här studier är väldigt viktiga för att förstå hundarnas sociala beteenden mot människor. Om forskare fortsätter att ha liknande frågeställningar som mig och i framtiden upptäcker skillnader i tikars och hanars sociala beteenden kan det till exempel vara till hjälp för många hundägare när de funderar över om de ska ha en tik eller en hane.

Min förhoppning är att mitt arbete ska kunna tillämpas av och hjälpa omplaceringsverksamheter som Hundstallet när de tränar och utreder hundarna och ge dem ytterligare verktyg för att kunna utvärdera hundarna och se vilka hem som passar dem bäst. Vill den blivande hundägaren ha en självständig hund som tar egna beslut och inte söker hjälp av sin ägare så passar en hund som försöker lösa det olösliga problemet helt själv. Därmed ökar chanserna att hundarna hamnar rätt och inte behöver omplaceras igen, i slutändan förbättrar man välfärden för de här hundarna.

6.5 Litteratur

I det här arbetet har vetenskapliga artiklar använts från olika publikationsplattformar och innan de blir publicerade har de flesta gått igenom en expertgranskning. Många av mina källor som till exempel Barrera *et al.* (2011) och Miklósi *et al.* (2000) har publicerats i Animal Cognition som har referentgranskning av sina artiklar. Trots att jag har använt många artiklar som är publicerade i början av 2000-talet anser jag att de fortfarande är aktuella och trovärdiga. Det anser jag dels för att det inte finns några nyare studier som avhandlar just det som de tar upp och sedan refererar även forskarna i mina nyare artiklar till de äldre publikationerna. Till exempel så refererar Persson *et al.* (2015) till både Miklósi *et al.* (2000), Miklósi *et al.* (2003) och Passalacqua *et al.* (2011). I många av mina lästa artiklar refereras det till Miklósi som är professor i etologi och en framstående forskare inom just hund och vad jag sett verkar inte någon av mina källor vara partiska åt något håll.

7. Slutsats

Mitt syfte med det här arbetet var att ta reda på om det finns några skillnader mellan tikars och hanars hjälpsökande beteende, samt om hundarna söker mer hjälp av en okänd person eller en känd person. Resultaten visar att inom denna population finns det inte några skillnader på tikars eller hanars sätt att be om hjälp av människan. Det är heller ingen skillnad mellan människorna de söker hjälp av. Eftersom det finns en studie som visar på skillnader mellan tikar och hanar så är det troligen så att det är för mycket olikheter mellan hundarna i min studie för att kunna se samma skillnader mellan hundarnas kön. Det finns behov av fler studier inom detta område för att kunna få mer information om hundars kommunikativa förmågor och sociala beteende.

8. Populärvetenskaplig sammanfattning

Hundar är kända för att vara väldigt bra på att kommunicera med människor och de förstår mänsklig kommunikation, det här tror man bland annat är en produkt av domesticeringen. I andra studier har det visat sig att hundar söker hjälp av människan när de står inför ett olösligt problem. De söker då hjälp genom att titta på människan, vara fysisk, gnälla eller skälla. Det här hjälpsökande beteendet verkar variera beroende på hundens ålder, ras och olika typer av träning som den får. Hittills har endast en studie undersökt skillnader mellan hundarnas kön och detta var just på hundar av rasen beagle och resultaten visade på att tikar sökte mer fysisk kontakt med människan.

Den här studien utfördes på ett hundstall i Sverige där man tar hand om hundar som behöver nya hem av olika anledningar. Där bodde de i enskilda boxar och hundar som upplevde hundstallsmiljön som alltför påfrestande fick komma hem till personal, volontärer eller jourhem, framförallt under helger. De här hundarna fick både ett lösligt och ett olösligt problem på samma gång och testet varade i tre minuter. Jag ville se om det fanns skillnader i hanars och tikars hjälpsökande beteende samt om hundarna hellre sökte hjälp av en känd person eller en okänd person.

Resultaten visar på att det inte finns några könsskillnader hos de här hundarna. Det fanns heller inga skillnader i vem alla hundar sökte hjälp av. De utförde inte beteenden som till exempel att växla med blicken mellan människan och problemet, något som man sett att hundar gör i andra studier. Det här kan bero på att de 28 hundarna var för olika, nästan alla var blandraser, olika åldrar, bodde inte med någon människa och de hade väldigt varierande bakgrunder där en del av hundarna blivit vanvårdade eller misshandlade. Det behövs mer forskning på hundars sociala beteenden så att vi kan förstå dem bättre och öka deras välfärd.

9. Tack

Tack till min handledare Jenny Loberg för all hjälp med det skriftliga arbetet och stöttningen även under den muntliga presentationen. Tack till min pappa för konstruerandet av testplattan och tack till Astrid som ställde upp som testledare. Slutligen ett stort tack till alla på Hundstallet, särskilt Petter Fahlin som bidragit med både sin tid och sin kunskap.

10. Referenslista

- Barrera, G., Jakovcevic, A., Elgier, A. M., Mustaca, A. & Bentosela, M. 2010. Responses of shelter and pet dogs to an unknown human. *Journal of Veterinary Behavior Clinical Application and Research*. 5, 339–344.
- Barrera, G., Mustaca, A. & Bentosela, M. 2011. Communication between domestic dogs and humans: effects of shelter housing upon the gaze to the human. *Animal Cognition*. 14, 727–734.
- Freedman, A., Gronau, I., Schweizer, R., Ortega-Del Vecchyo, D., Han, E., Silva, P. *et al.* 2014. Genome Sequencing Highlights the Dynamic Early History of Dogs. *PLoS Genetics*. 10, e1004016.
- Gaunet, F. 2008. How do guide dogs of blind owners and pet dogs of sighted owners (*Canis familiaris*) ask their owners for food? *Animal Cognition*. 11, 475–483.
- Gaunet, F. 2010. How do guide dogs and pet dogs (*Canis familiaris*) ask their owners for their toy and for playing? *Animal Cognition*. 13, 311–323.
- Jakovcevic, A., Elgier, A., Mustaca, A. & Bentosela, M. 2010. Breed differences in dogs' (*Canis familiaris*) gaze to the human face. *Behavioural Processes*. 84, 602–607.
- Jakovcevic, A., Mustaca, A. & Bentosela, M. 2012. Do more sociable dogs gaze longer to the human face than less sociable ones? *Behavioural Processes*. 90, 217–222.
- Jensen, P., Persson, M., Wright, D., Johnsson, M., Sundman, A. & Roth, L. 2016. The Genetics of How Dogs Became Our Social Allies. *Current Directions in Psychological Science (Print)*. 25, 334–338.
- Marshall-Pescini, S., Passalacqua, C., Barnard, S., Valsecchi, P. & Prato-Previde, E. 2009. Agility and search and rescue training differently affects pet dogs' behaviour in socio-cognitive tasks. *Behavioural Processes*. 81, 416–422.
- Miklósi, Á., Polgárdi, R., Topál, J. & Csányi, V. 2000. Intentional behaviour in dog–human communication: an experimental analysis of “showing” behavior in the dog. *Animal Cognition*. 3, 159–166.
- Miklósi, Á., Kubinyi, E., Topál, J., Gacsi, M., Virányi, Z. & Csányi, V. 2003. A simple reason for a big difference: wolves do not look back at humans, but dogs do. *Current Biology*. 13, 763–766.
- Passalacqua, C., Marshall-Pescini, S., Barnard, S., Lakatos, G., Valsecchi, P. & Prato-Previde, E. 2011. Human-directed gazing behaviour in puppies and adult dogs, *Canis lupus familiaris*. *Animal Behaviour*. 82, 1043–1050.
- Persson, M., Roth, L., Johnsson, M., Wright, D. & Jensen, P. 2015. Human-directed social behaviour in dogs shows significant heritability. *Genes, Brain and Behavior*. 14, 337–344.
- Pongrácz, P., Miklósi, A., Vida, V. & Csányi, V. 2005. The pet dogs ability for learning from a human demonstrator in a detour task is independent from the breed and age. *Applied Animal Behaviour Science*. 90, 309–323.

Virányi, Z., Topál, J., Miklósi, A. & Csányi, V. 2006. A nonverbal test of knowledge attribution. A comparative study on dogs and children. *Animal Cognition*. 9, 13–26.

Vid **Institutionen för husdjurens miljö och hälsa** finns tre publikationsserier:

- **Avhandlingar:** Här publiceras masters- och licentiatavhandlingar
- **Rapporter:** Här publiceras olika typer av vetenskapliga rapporter från institutionen.
- **Studentarbeten:** Här publiceras olika typer av studentarbeten, bl.a. examensarbeten, vanligtvis omfattande 7,5-30 hp. Studentarbeten ingår som en obligatorisk del i olika program och syftar till att under handledning ge den studerande träning i att självständigt och på ett vetenskapligt sätt lösa en uppgift. Arbetenas innehåll, resultat och slutsatser bör således bedömas mot denna bakgrund.

Vill du veta mer om institutionens publikationer kan du hitta det här:
www.slu.se/husdjurmiljohalsa

DISTRIBUTION:

Sveriges lantbruksuniversitet
Fakulteten för veterinärmedicin och
husdjursvetenskap
Institutionen för husdjurens miljö och hälsa
Box 234
532 23 Skara
Tel 0511-67 000
E-post: hmh@slu.se
www.slu.se/husdjurmiljohalsa

Swedish University of Agricultural Sciences
Faculty of Veterinary Medicine and Animal
Science
Department of Animal Environment and Health
P.O.B. 234
SE-532 23 Skara, Sweden
Phone: +46 (0)511-67 000
E-mail: hmh@slu.se
www.slu.se/animalenvironmenthealth
